

دوره‌ی AI Agent · جلسه‌ی ۱

هوش مصنوعی از صفر

Artificial Intelligence from Zero

مدل Model · API · شرکت‌ها Providers

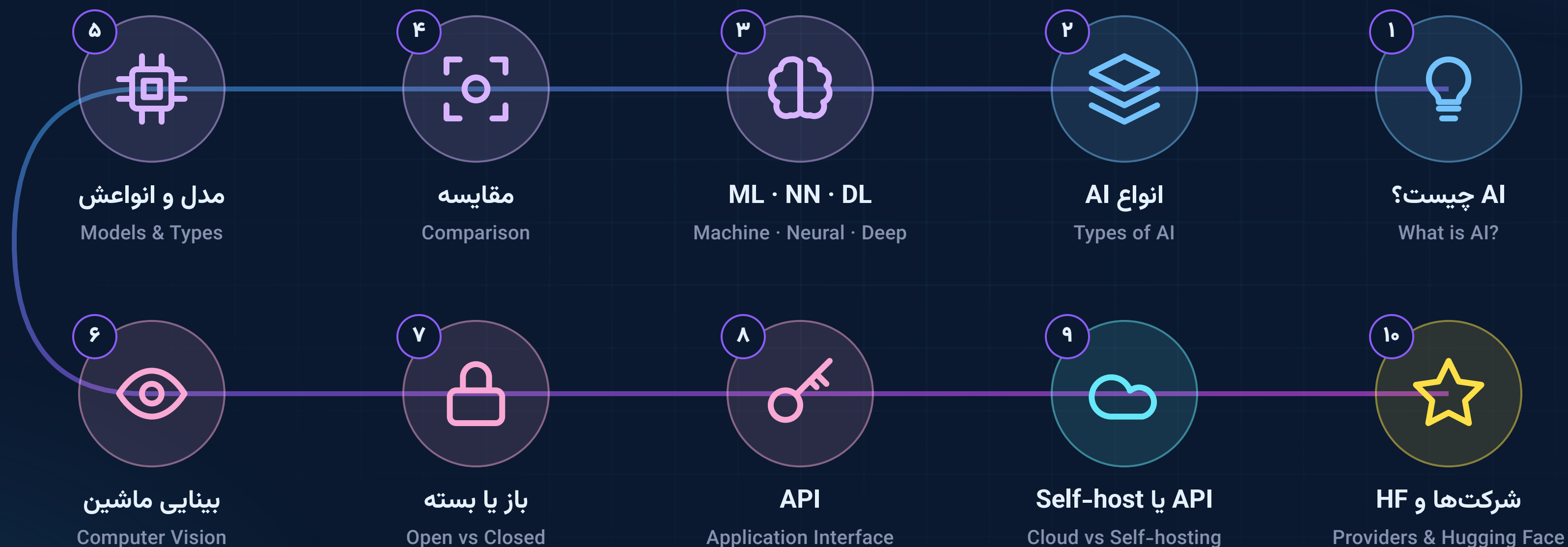
LLM

Deep Learning

ML

AI

از «هوش مصنوعی چیست؟» تا Hugging Face

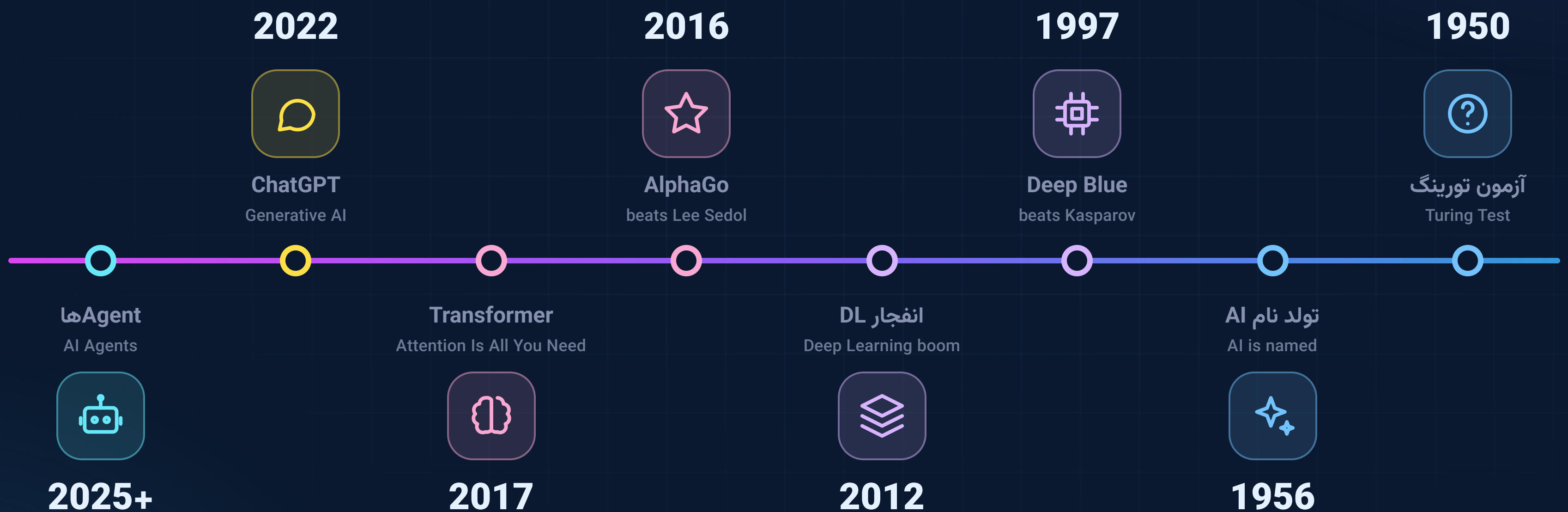

هوش مصنوعی چیست؟

ماشینی که کارهایی را انجام می‌دهد که معمولاً به هوش انسان Human Intelligence نیاز دارد

هوش مصنوعی جدید نیست

ASI • AGI • ANI

ASI

ابرهوش
Superintelligence

باهوش‌تر از بهترین انسان‌ها در همه چیز
فرضی

AGI

هوش عمومی
General AI

مثل انسان در همه‌ی کارهای فکری
هنوز ساخته نشده

ما اینجا هستیم

ANI

هوش محدود
Narrow AI

فقط در یک کار مشخص خوب است

همه‌ی AIهای امروز، حتی ChatGPT و Claude، در دسته‌ی ANI هستند

شاخه‌های هوش مصنوعی

شاخه‌ها هم‌پوشانی دارند: ChatGPT هم NLP است، هم مولد

چهار پله‌ی عملکرد

خودآگاه

Self-Aware

از وجود خودش آگاه است

فرضی

نظریه‌ی ذهن

Theory of Mind

احساس و نیت دیگران را می‌فهمد

پژوهشی

حافظه‌ی محدود

Limited Memory

از داده‌های گذشته استفاده می‌کند؛
همه‌ی AI امروز

موجود

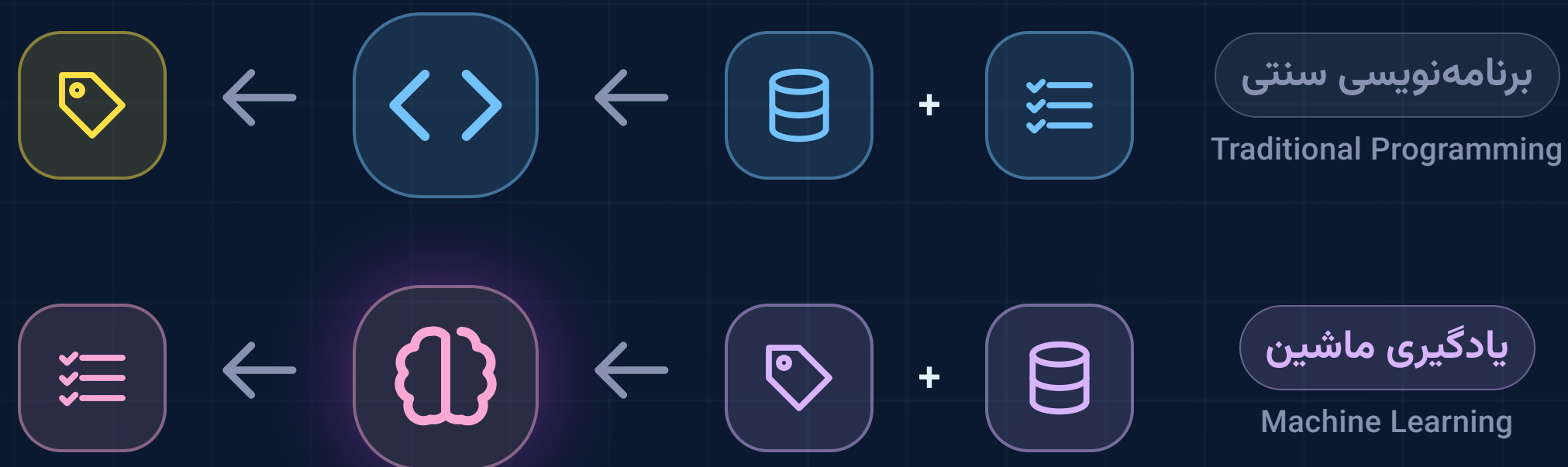
واکنشی

Reactive

فقط به همین لحظه واکنش می‌دهد؛
حافظه ندارد

موجود

به جای نوشتن قانون، از داده یاد بگیر

ML: داده + جواب‌ها ← قانون (مدل)
Data + Answers → Rules (Model)

سنتی: قانون + داده ← جواب
Rules + Data → Answers

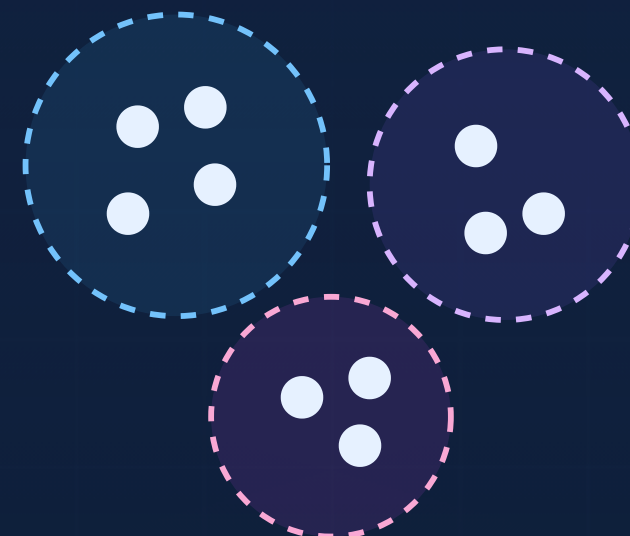
ماشین چطور یاد می‌گیرد؟

تقویتی

Reinforcement

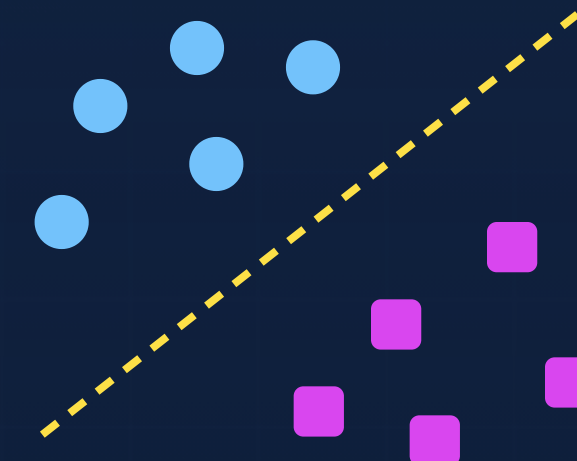
آزمون و خطا با پاداش Trial & Error

بدون ناظر

Unsupervised

گروه‌بندی بدون برچسب Clustering

با ناظر

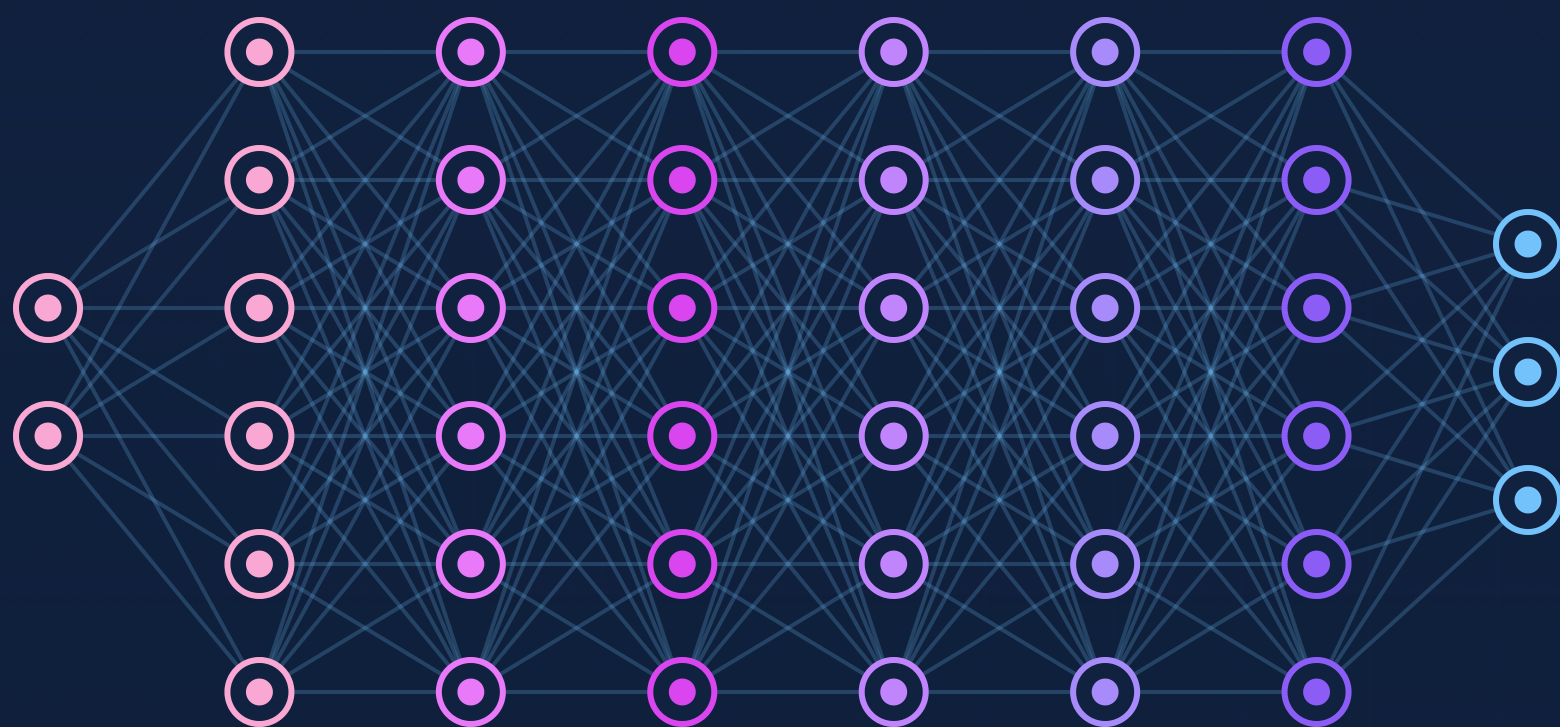
Supervised

داده‌ی برچسب‌دار Labeled Data

الهام‌گرفته از مغز

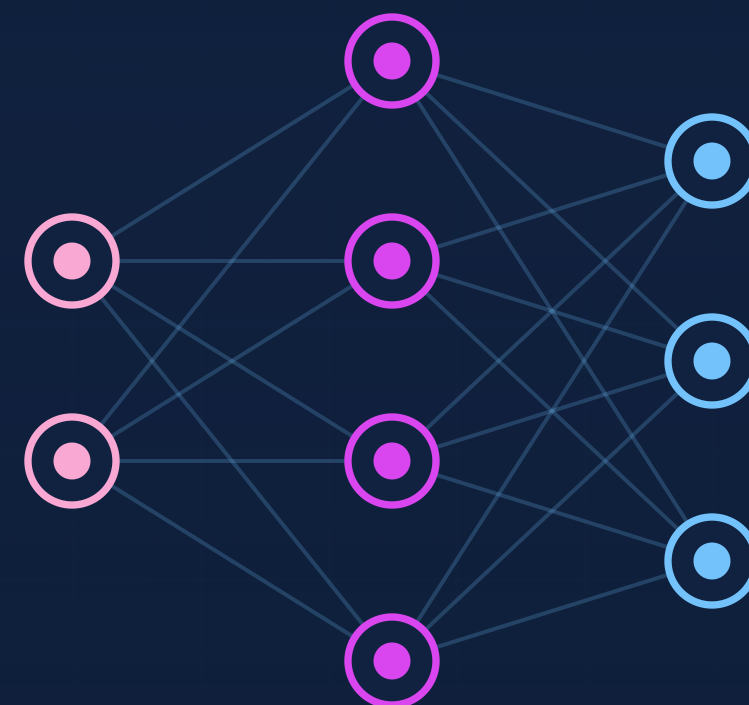

«عمیق» یعنی لایه‌های زیاد

عمیق Deep

دهها تا صدها لایه Many Hidden Layers

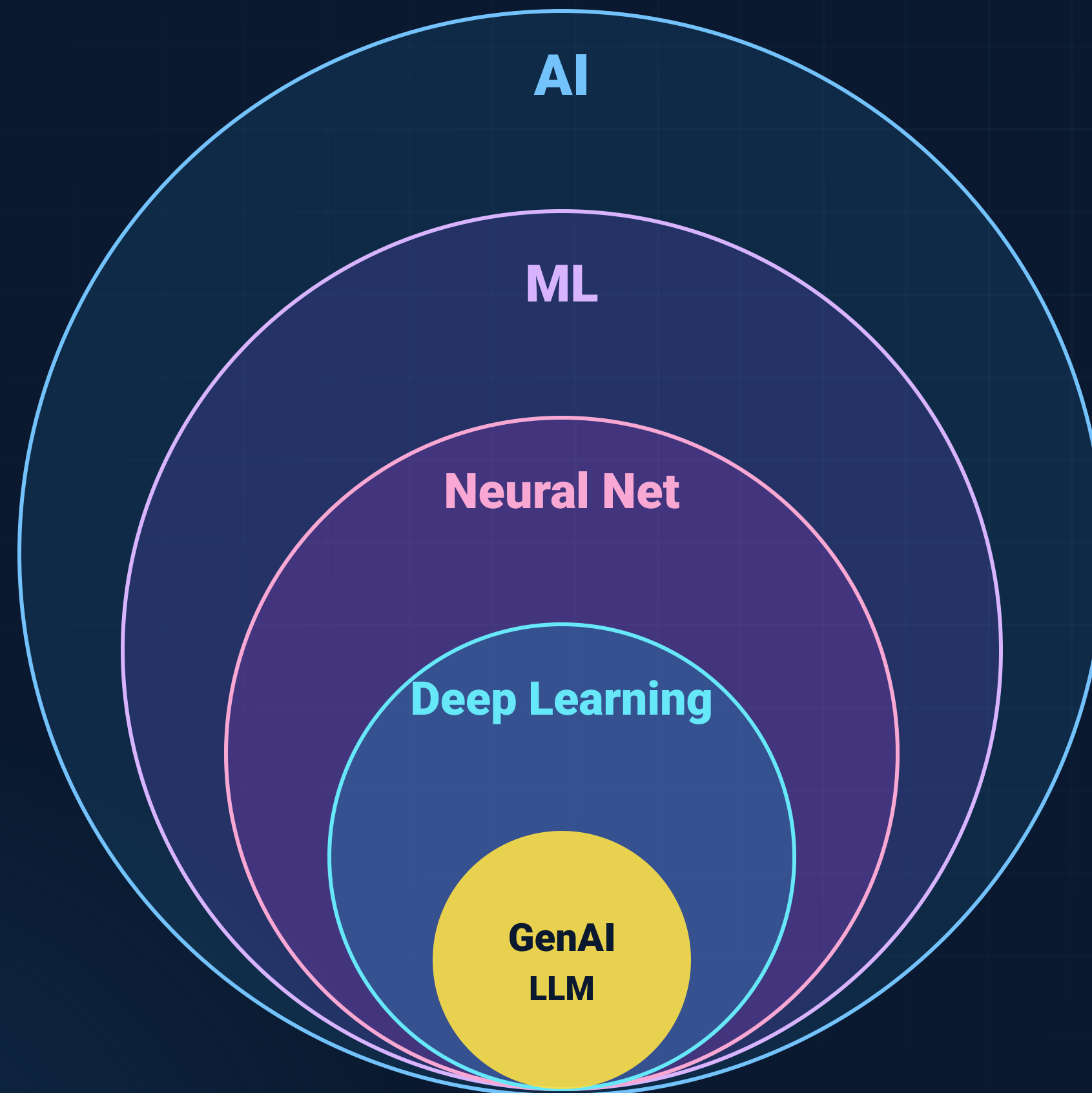
کم عمق Shallow

۱ لایه‌ی پنهان 1 Hidden Layer

✦ الگوریتم بهتر Better Algorithms

GPU

📦 داده‌ی عظیم Big Data

DL $\subset$ NN $\subset$ ML $\subset$ AI

هر کدام زیرمجموعه‌ی قبلی است Subset

هدف: ماشین هوشمند Artificial Intelligence **AI**

روش: یادگیری از داده Machine Learning **ML**

ابزار: نورون و وزن Neural Network **NN**

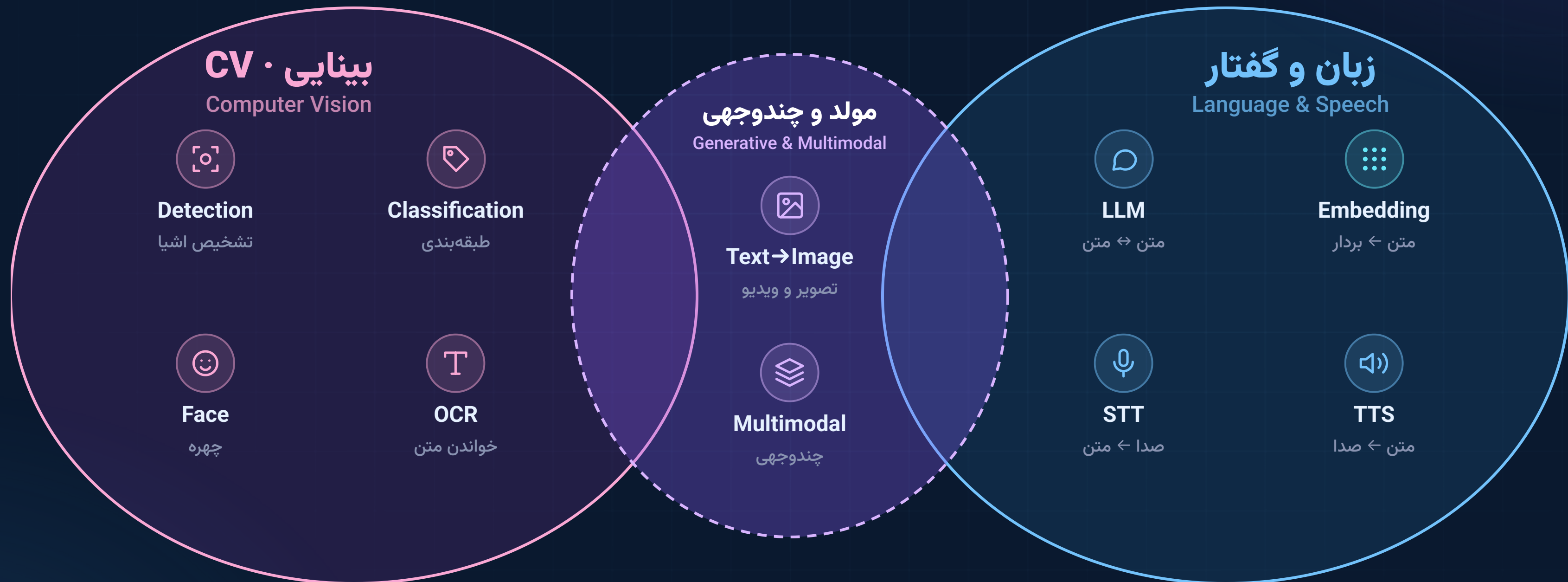
شبکه‌ی پرلایه Deep Learning **DL**

LLM، تصویرساز Generative AI **GenAI**

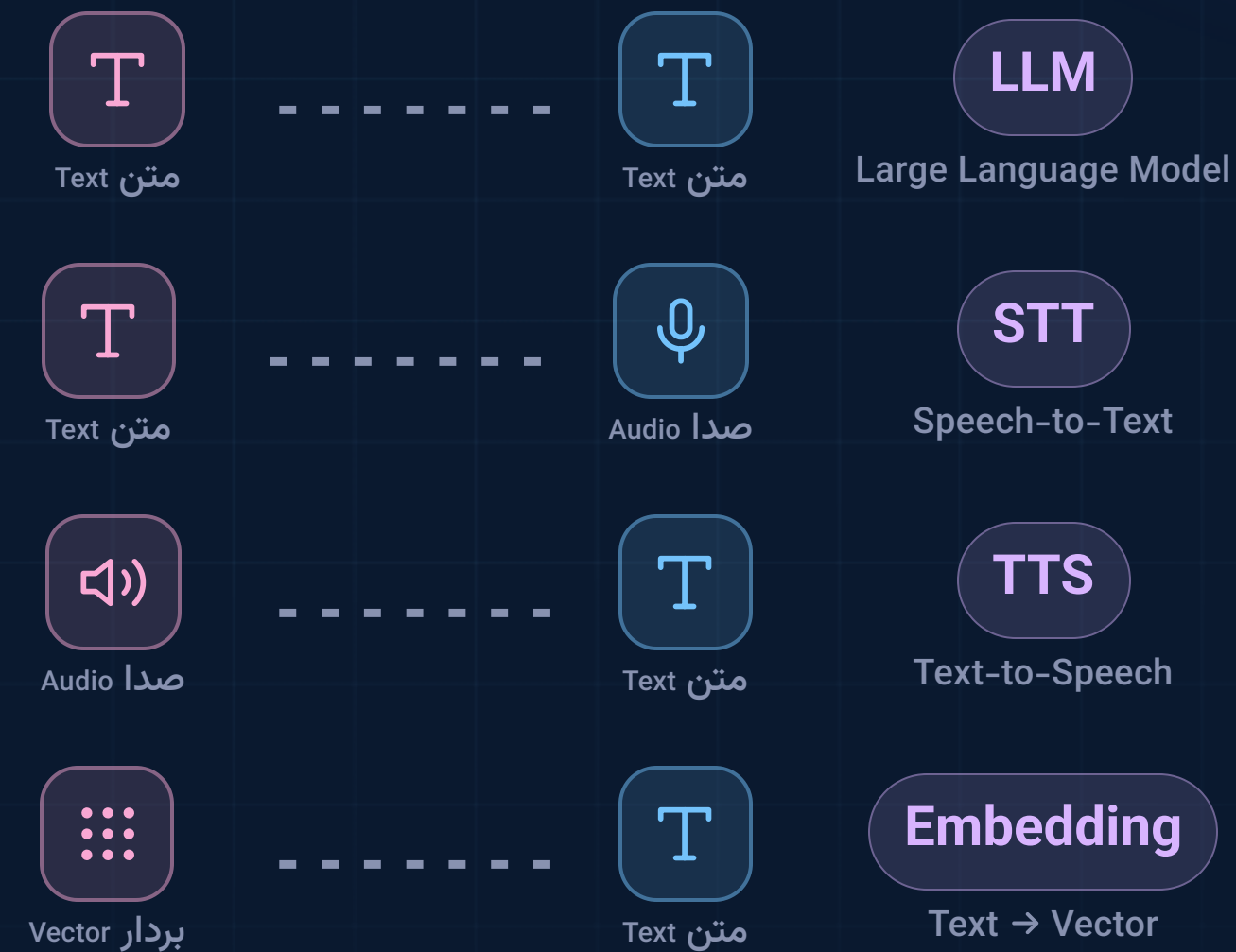
مدل = فایلی از وزن‌های یادگرفته

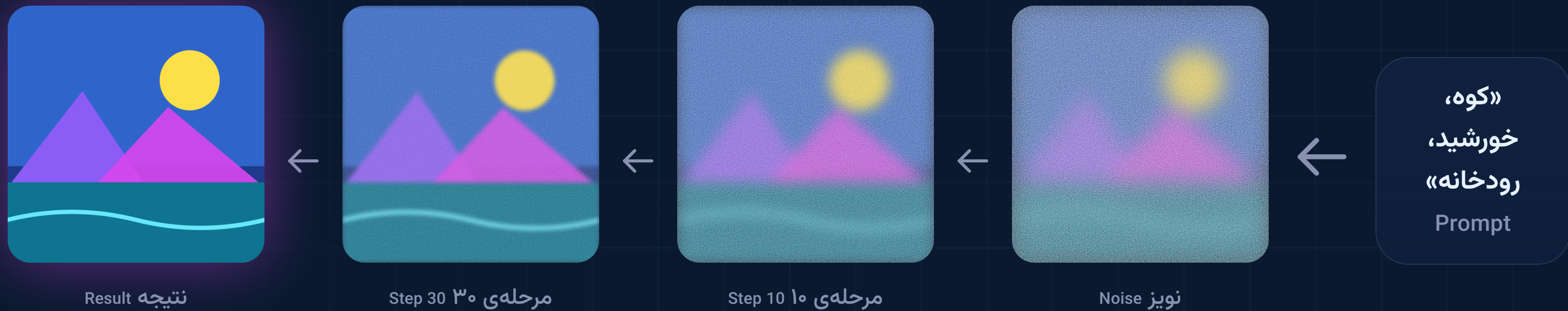
دو خانواده‌ی بزرگ و پل بینشان

ورودی ← خروجی Input → Output

از نویز تا تصویر

Midjourney · GPT Image · Gemini · FLUX · Stable Diffusion

متن → ویدیو Text-to-Video

متن → تصویر Text-to-Image

کامپیوتر عکس را عدد می بیند

59 130 246	59 130 246	253 224 71	253 224 71	59 130 246	59 130 246
59 130 246	253 224 71	253 224 71	253 224 71	253 224 71	59 130 246
139 92 246	59 130 246	253 224 71	253 224 71	59 130 246	217 70 239
139 92 246	139 92 246	59 130 246	59 130 246	217 70 239	217 70 239
14 116 144	14 116 144	14 116 144	14 116 144	14 116 144	14 116 144
14 116 144	103 232 249	103 232 249	14 116 144	103 232 249	14 116 144

هر پیکسل Pixel = سه عدد (R, G, B) Red · Green · Blue بین ۰ تا ۲۵۵

بین، پیدا کن، بخوان

See · Find · Read

طبقه‌بندی
Classification
این عکس چیست؟

تشخیص اشیا
Detection
چه چیزی، کجای عکس؟

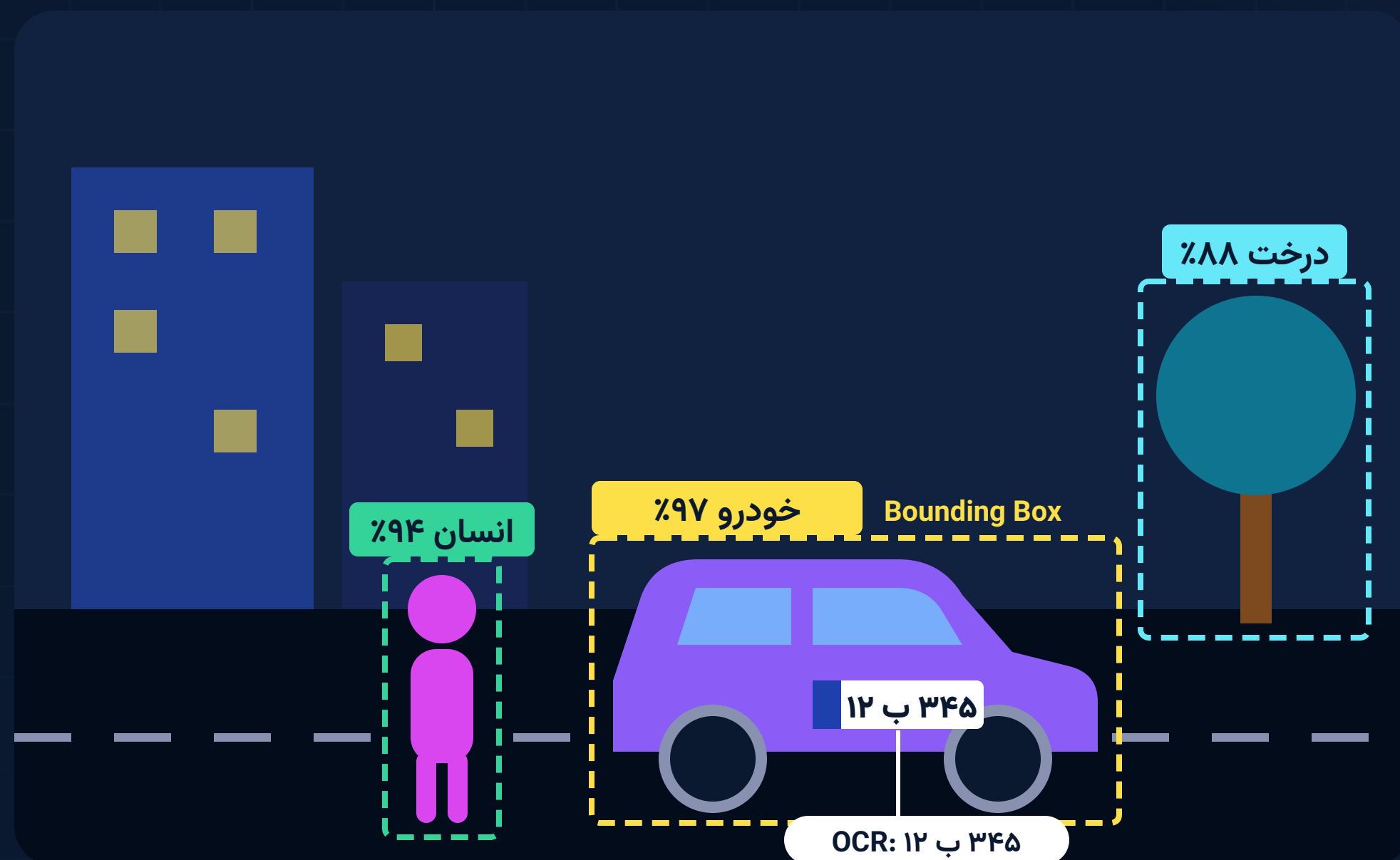
قطعه‌بندی
Segmentation
مرز دقیق هر شیء، پیکسل به پیکسل

خواندن متن
OCR
متن داخل عکس را می‌خواند

تشخیص چهره
Face Recognition
شناختن چهره‌ی افراد

بسته · وزن باز · متن باز

متن باز · Open Source

همه چیز، طبق تعریف OSI Everything open

داده
Data

کد
Code

وزن
Weights

مدل
Model

OLMo (Ai2) · Pythia

وزن باز · Open Weight

وزن ها قابل دانلود Downloadable

داده
Data

کد
Code

وزن
Weights

مدل
Model

Qwen · DeepSeek · Kimi · GLM · Gemma

بسته · Closed

فقط از طریق اپ یا API App / API only

داده
Data

کد
Code

وزن
Weights

مدل
Model

Claude · GPT · Gemini · Grok

بیشتر مدل هایی که «اپن سورس» صدا می شوند، در واقع وزن باز هستند

API = گارسونِ نرم افزار


```
POST https://api.anthropic.com/v1/messages
```

```
x-api-key: sk-ant-...
```

```
{ "model": "claude-sonnet-5-5", "messages": [{ "role": "user", "content": "سلام" }] }
```

API یا میزبانی شخصی؟

میزبانی شخصی Self-hosting
مدل روی سرور یا لپ‌تاپ خودتان اجرا می‌شود
Ollama · vLLM · LM Studio

داده پیش خودتان Data privacy

حتی آفلاین Works offline

GPU و سخت‌افزار گران Costly hardware

فقط مدل‌های وزن باز Open weight only

API · ابری Cloud
مدل روی سرور شرکت اجرا می‌شود
Anthropic · OpenAI · OpenRouter

شروع در چند دقیقه Start in minutes

قوی‌ترین مدل‌ها Strongest models

پرداخت به‌ازای توکن Pay per token

اینترنت و دسترسی لازم Needs internet

پنج آزمایشگاه آمریکایی

بیشتر بسته mostly Closed

Meta

Meta AI

Muse · Llama

وزن باز
Open Weight

بسته
Closed

xAI

Grok

بسته
Closed

Google

Gemini

Gemini · Gemma

وزن باز
Open Weight

بسته
Closed

OpenAI

ChatGPT

GPT · gpt-oss

بسته
Closed

Anthropic

Claude

Opus · Sonnet · Haiku

بسته
Closed

چهار آزمایشگاه چینی

بیشتر وزن باز و ارزان mostly Open Weight & low cost

Alibaba Cloud

Qwen

وزن باز
Open Weight

بسته
Closed

Moonshot AI

Kimi

Kimi K

وزن باز
Open Weight

DeepSeek

DeepSeek

DeepSeek V · R

وزن باز
Open Weight

Z.ai

GLM

وزن باز
Open Weight

گیت‌هابِ دنیای AI

The GitHub of AI

پنج سؤال برای مرور

۵

داده‌ی محرمانه

Sensitive Data

API یا Self-host؟

۴

Open Weight

فرقش با Open Source؟

۳

Whisper

چه نوع مدلی؟

۲

DL و ML

کدام داخل کدام؟

۱

ChatGPT

ANI یا AGI؟

جلسه‌ی بعد: AI Agent چیست؟